

Bijlage – gestelde vragen en antwoorden lid van de fractie van 50PLUS

Het lid van de fractie van 50PLUS vraagt of er wel sprake is van de ook door het kabinet gewenste voortvarende behandeling. Want deze verhoudt zich, volgens het aan het woord zijnde lid, slecht tot het voornemen dat u snel aan de slag wilt met "verbeteringen die op korte termijn mogelijk zijn, zodat die een plaats kunnen krijgen in het aankomende belastingplan."

Dit lid verzoekt de regering toe te lichten of in de voornoemde brief wordt verwezen naar het pakket Belastingplan, of het wetsvoorstel Belastingplan dat deel uitmaakt van het pakket. Dit lid heeft een aantal vragen hierover. Wordt de wijziging door de regering ingediend als onderdeel van het Belastingplan 2027 of als onderdeel van het belastingpakket waardoor er dan sprake is van een eigenstandig wetsvoorstel, namelijk een novelle?

"Er is ruimte voor uw Kamer om het tijdpad van de behandeling van het wetsvoorstel aan te passen vanwege de wijziging die het kabinet overweegt." Graag hoort dit lid hoe de noodzaak om het tijdpad aan te passen zich verhoudt tot de wens van een deel van de Eerste Kamer het wetsvoorstel te behandelen voor de zomer? De regering overweegt een aantal wijzigingen, maar komen die wijzigingen wel? En zo ja, wanneer dan?

Zijn er andere mogelijkheden om aanpassingen door te voeren dan een novelle en overweegt de regering daarbij ook nog het wetsvoorstel in te trekken? Waarom moet het doorvoeren van aanpassingen in samenhang met de augustusbesluitvorming, die pas eind augustus plaats vindt? Beschouwt de regering dit als voortvarend?

Dit lid heeft een aantal vragen hierover. Wordt de wijziging door de regering ingediend als onderdeel van het Belastingplan 2027 of als onderdeel van het belastingpakket waardoor er dan sprake is van een eigenstandig wetsvoorstel, namelijk een novelle?

Het aan het woord zijnde lid heeft ook een aantal vragen over het beschreven proces van het wetsvoorstel. In de brief staat aangegeven: "Het kabinet overweegt op twee momenten het box 3 stelsel aan te passen. Allereerst onderzoekt het kabinet de mogelijkheid om het wetsvoorstel Wet werkelijk rendement box 3 dat nu in uw Kamer ligt aan te passen. Deze aanpassingen zullen vooral gericht zijn op een aanpassing van de effecten van de systematiek van vermogensaanwasbelasting per 2028, met het oog op het realiseren van voldoende maatschappelijk en politiek draagvlak." Kan de regering toelichten op welke aanpassingen van de effecten van de systematiek wordt gedoeld? Kan de regering voorts verduidelijken wat zij in dit verband onder de 'systematiek' verstaat?

Wat vindt de regering van een eventuele afronding van behandeling in de Eerste Kamer voor het zomerreces? De gewenste dekking is toch geen doorslaggevende reden de behandeling van het huidige wetsvoorstel op te schorten tot december 2026?

Naar aanleiding hiervan stelt dit lid de volgende vragen. Kan de regering uitleggen waarom er een voorkeur bestaat voor parallelle behandeling? Waarom verbindt de regering de dekking met het pakket belastingplan 2027?

Het lid van de fractie van 50PLUS stelt een aantal vragen over het proces van de eventuele aanpassingen van het voorliggende wetsvoorstel. Hij vraagt of de wijzigingen opgenomen worden in het wetsvoorstel Belastingplan, of een eigenstandig wetsvoorstel – novelle – vormen in het pakket Belastingplan. Dit lid vraagt in dit kader ook naar de aanpassing in het kader van startups waarvoor momenteel een internetconsultatie loopt. Zoals ik ook tijdens het mondelinge overleg in de Eerste Kamer op 18 maart 2026 heb aangegeven leidt de introductie van achterwaartse verliesverrekening tot een budgettaire derving. Als het kabinet hiertoe besluit, dan zal ook een dekkingsmaatregel moeten worden getroffen voor de incidentele en structurele derving door deze maatregel. Het is niet ongebruikelijk dat een dergelijke dekking in een totaalpakket wordt opgenomen met andere maatregelen, zodat de derving en de dekking binnen het hele pakket worden gecombineerd. Over de vormgeving van de maatregelen in het pakket Belastingplan 2027 kan daarom pas met zekerheid besloten worden als ook over de dekking van de eventuele aanpassingen van het voorliggende wetsvoorstel is besloten.

Dit lid vraagt ook hoe het aanpassen van het tijdpad zich verhoudt tot de wens van een deel van de Eerste Kamer het wetsvoorstel te behandelen voor de zomer. Het is uiteraard aan de Kamer zelf om te beslissen op welke wijze het voorliggende wetsvoorstel wordt behandeld. De behandeling kan afgerond worden nadat de novelle bij de Kamer is ingediend. Er kan echter ook besloten worden om het wetsvoorstel nu helemaal te behandelen. Eventuele aanpassingen kunnen dan opgenomen worden in een wijzigingswet die ook onderdeel kan zijn van het pakket Belastingplan 2027. Het kabinet overweegt in ieder geval niet het voorliggende wetsvoorstel in te trekken. Het huidige systeem is onhoudbaar, daarom is de invoering van het nieuwe stelsel per 2028 van groot belang.

Voor de duidelijkheid is het voorstel van het kabinet voor het proces de komende maanden als volgt:

- Voor de zomer geeft het kabinet, via een brief, de Tweede en Eerste Kamer meer inzicht in wat er mogelijk is binnen de vermogensaanwassystematiek van het wetsvoorstel Wet werkelijk rendement box 3 en wat eventuele aanpassingen kosten.
- In augustus vindt binnen het kabinet integrale besluitvorming plaats over het lastenkader. Daar zal het kabinet ook over aanpassingen binnen het wetsvoorstel Wet werkelijk rendement box 3 besluiten.
- Vervolgens zal ik op Prinsjesdag het parlement informeren over de uitkomsten van die integrale besluitvorming en zal ik dit aan het parlement voorleggen via het Belastingplanpakket.

Klopt het dat het onderdeel maken van het Belastingplan 2027 wordt ingegeven door het feit dat voor de novelle aanzienlijke budgettaire dekking noodzakelijk is? Klopt het dat die dekking volgens de regering dan onderdeel moet zijn van het Belastingplan 2027 en niet als eigenstandig onderdeel van de aparte novelle?

Wordt erkend dat de Eerste Kamer alleen een oordeel kan vellen als er een eigenstandig wetsvoorstel wordt ingediend met de daarbij behorende dekking? Erkent de regering dat de Eerste Kamer in de praktijk een Belastingplan nooit verwierpt?

Is de regering het met de fractie van 50PLUS eens dat indiening als onderdeel van het pakket Belastingplan 2027 op gespannen voet staat met de uitvoering van de motie Hoekstra? De novelle is immers een eigenstandig voorstel dat los staat van de overige voorstellen in Belastingplan.

Dit lid constateert dat, na eventuele aanvaarding van een novelle door de Tweede Kamer, de Senaat naar verwachting slechts onder aanzienlijke tijdsdruk van enkele weken het omvangrijke Belastingplan met bijbehorende dekkingsproblematiek dient te behandelen, inclusief een fundamentele aanpassing van box 3. Acht de regering dit verenigbaar met een zorgvuldige en consciëntieuze parlementaire behandeling van wetsvoorstellen?

Heeft de regering begrepen dat een deel van de commissie Financiën van de Eerste Kamer een behandeling van de novelle in samenhang met de behandeling van het pakket Belastingplan 2027 in december niet wenselijk vindt?

Het lid van de fractie van 50PLUS vraagt welke consequenties de aangekondigde verzachtingen hebben voor de zorgvuldige en consciëntieuze behandeling in de Eerste Kamer en wat het kabinet vindt van een afronding van deze behandeling voorafgaand aan het zomerreces. Ook wijst het lid van de fractie van 50PLUS erop dat een deel van de commissie Financiën van de Eerste Kamer een behandeling van de novelle in samenhang met de behandeling van het pakket Belastingplan 2027 in december niet wenselijk vindt en vraagt dit lid waarom het kabinet de dekking van de verzachtingen verbindt met het Belastingplanpakket 2027 en of indiening van de novelle als onderdeel van het pakket Belastingplan 2027 op gespannen voet staat met de uitvoering van de motie Hoekstra.

Het kabinet stelt de voortvarendheid waarmee uw Kamer de behandeling van het wetsvoorstel ter hand heeft genomen zeer op prijs. Het is uiteraard aan uw Kamer om de procedurele behandeling vast te stellen. Indien uw Kamer daarvoor zou kiezen, dan zou een groot deel van de behandeling van het wetsvoorstel voorafgaand aan het zomerreces kunnen plaatsvinden. Vervolgens kan in het najaar bijvoorbeeld in een derde termijn de novelle die het kabinet overweegt aan de orde komen. De motie Hoekstra verzoekt het kabinet zich te onthouden om twee eigenstandige wetsvoorstellen

op te nemen in één wetsvoorstel (zoals het Belastingplan). Het kabinet wil de maatregel voor box 3 en de budgettaire dekking daarvan betrekken bij de augustusbesluitvorming. Als het kabinet besluit tot invoering van achterwaartse verliesverrekening, dan zal ook een dekkingsmaatregel moeten worden getroffen voor de incidentele en structurele derving van deze maatregel. Bezien vanuit het oogpunt dat het kabinet ook verantwoordelijk is voor een sluitende begroting, is het verstandig dat de lastenverlichting (derving) en dekking in hetzelfde wetsvoorstel worden opgenomen. Het is niet ongebruikelijk dat een dergelijke dekking in een totaalpakket wordt opgenomen met andere maatregelen. In dat geval is geen sprake van een eigenstandig voorstel met een direct daaraan te koppelen dekking. In die situatie kan de individuele maatregel (de achterwaartse verliesverrekening) niet los worden gemaakt van het totale pakket.

"In de afgelopen weken is er daarbij onrust ontstaan over de effecten van vermogensaanwasbelasting op het investeringsklimaat in Nederland. Het kabinet begrijpt de zorgen die leven bij belastingplichtigen die geraakt worden door de vermogensaanwasbelasting en gaat hiermee aan de slag."

Hoe verhoudt dit voornemen zich tot eerdere uitlatingen door de minister van Financiën in het Financieel dagblad?

De leden van de fractie van FvD vragen welke effecten op het investeringsklimaat bedoeld worden in de brief van 6 maart jl. en willen graag weten hoe het investeringsklimaat wordt aangetast door de vermogensaanwassystematiek. Ook het lid van de fractie van 50PLUS vraagt welke systematiek en scherpe randjes bedoeld worden. Nadat het wetsvoorstel was aangenomen in de Tweede Kamer ontstond er onrust over de vermogensaanwassystematiek. Daarbij waren er ook veel signalen over de effecten van vermogensaanwasbelasting op het investeringsklimaat in Nederland. Internationaal ontstond het beeld dat Nederland minder aantrekkelijk zou worden als vestigings- en investeringsland. Als dit beeld ontstaat, raakt dit uiteraard het investeringsklimaat. Het is aan het kabinet om op deze signalen te reageren. De minister van Financiën is eindverantwoordelijk voor het totale uitgaven- en inkomstenkader en daarbij is ook het politieke en maatschappelijke draagvlak voor wetsvoorstellen met grote budgettaire consequenties van belang. In dat kader heeft ook de minister gereageerd op de ontstane onrust.

Het kabinet is van mening dat liquiditeitsproblemen potentieel een belangrijke rol kunnen spelen bij onroerende zaken en aandelen in of winstbewijzen van startende ondernemingen. Onroerende zaken zijn niet altijd eenvoudig te verkopen. In tegenstelling tot een aandelenportefeuille kan bij onroerende zaken niet een deel worden verkocht om de belasting over de ongerealiseerde waarde stijging te voldoen. Daarom is voor deze vermogensbestanddelen in het wetsvoorstel een vermogenswinstsystematiek opgenomen. Het is niet zo dat aandelen volgens het kabinet ongeschikt zijn aan onroerende zaken, zoals het lid van de fractie van 50PLUS suggereert.

"Het kabinet kijkt naast andere mogelijke aanpassingen ook naar het invoeren van achterwaartse verliesverrekening van één jaar vanaf 1 januari 2029, zoals ook voorgesteld in het eerdere amendement van het lid Hoogeveen en de motie Eerdmans/Bikker over achterwaartse verliesverrekening."

De Belastingdienst is op dit moment in meer detail in kaart aan het brengen wat de benodigde capaciteit voor het doorvoeren van de achterwaartse verliesverrekening is en de inpasbaarheid daarvan in de ICT-portfolio."

Waarom is dat niet eerder goed onderzocht, de genoemde capaciteit en inpasbaarheid in de ICT-portfolio was juist de reden dat de carry-back pas in 2028 mogelijk was? Of is dat niet onderzocht omdat de noodzakelijke dekking voor carry-back als te omvangrijk werd gezien, en daarom niet opgenomen in het wetsvoorstel?

Het lid van de fractie van 50PLUS vraagt waarom nu ineens wel achterwaartse verliesverrekening mogelijk zou zijn terwijl het tot dusver een ingrijpende structuurwijziging was die pas gerealiseerd kon worden na 2028. De leden van de fractie van Volt vragen waarom het nu wel mogelijk is om achterwaartse verliesverrekening te introduceren, terwijl in het debat met de Tweede Kamer gecommuniceerd is dat dit niet mogelijk was. Het kabinet kijkt momenteel naast andere mogelijke aanpassingen naar het invoeren van een achterwaartse verliesverrekening van één jaar vanaf 1 januari 2029 zoals ook voorgesteld in het eerdere amendement van het lid Hoogeveen en de motie Eerdmans/Bikker over achterwaartse verliesverrekening. De Belastingdienst heeft tijdens de wetsbehandeling in de Tweede Kamer in een heel kort tijdsbestek onderzocht of het amendement

van het lid Hoogeveen geïmplementeerd kan worden, een zogenoemde quickscan. Daarbij is een inschatting gemaakt van de benodigde ICT-capaciteit voor de aanpassing en gekeken of hier binnen het bestaande portfolio voldoende ruimte voor is. Dat was op basis van de beschikbare informatie niet het geval. Bij het opstellen van quickscans wordt niet gekeken naar mogelijke herprioritering van andere projecten, die een beroep doen op dezelfde specialistische ICT-capaciteit. De Belastingdienst brengt op dit moment gedetailleerder in kaart wat de benodigde capaciteit is voor het doorvoeren van de achterwaartse verliesverrekening en de inpasbaarheid daarvan in de ICT-portfolio. Als een maatregel niet zonder meer inpasbaar is, betekent dit dat andere projecten mogelijk in de tijd verschoven moeten worden. Voorstellen ter verbetering van het stelsel die gepaard gaan met een budgettaire derving zullen conform de begrotingsregels en de door de Tweede Kamer aangenomen motie Eerdmans/Bikker van dekking voorzien moeten worden in het brede vermogensdomein. De eventuele uitvoeringskosten van wijzigingen worden door middel van een uitvoeringstoets in beeld gebracht en conform de begrotingsregels van dekking voorzien.

Hoe verhoudt de mededeling van de staatssecretaris dat sprake zal zijn van "doorontwikkeling, zo snel mogelijk na 2028" zich tot de aangenomen motie-Vermeer, waarin wordt verzocht om opname in het Belastingplan 2029 en die veronderstelt dat de daarvoor benodigde voorbereiding reeds in het vroege voorjaar van 2028 plaatsvindt?

Het lid van de fractie van 50PLUS vraagt hoe het voornemen om box 3 zo snel mogelijk na 2028 door te ontwikkelen tot een volledige vermogenswinstbelasting, zich verhoudt tot de motie Vermeer waarin wordt verzocht om uiterlijk bij het Belastingplan 2029 een box 3-stelsel gebaseerd op vermogenswinstbelasting te presenteren. Het kabinet legt de aangenomen motie Vermeer zo uit dat box 3 zo snel mogelijk na 2028 door ontwikkeld moet worden naar een volledige vermogenswinstbelasting. Dat sluit goed aan op het voornemen van het kabinet.

Dit lid verwijst naar de aangenomen motie-Van Rooijen, waarin wordt verzocht primair te kiezen voor een vermogenswinstbelasting als onderdeel van de belastinghervorming.¹⁸ Aanleiding was een wens van het kabinet om de vermogensaanwasbelasting door te zetten, in het kader van een hybride box 3 stelsel. Een vermogenswinstbelasting was volgens de regering niet uitvoerbaar. Dat bleek ook uit eerdere brieven. Kan de regering reflecteren op de vraag hoe deze keuzes zich verhoudentot de aangenomen motie-Van Rooijen? In hoeverre is de regering van oordeel dat de motie in voldoende mate is uitgevoerd? Is de regering voornemens alsnog uitvoering te geven aan de motie- Van Rooijen? Zo nee, kan worden toegelicht waarom niet?

Het lid van de fractie van 50PLUS vraagt hoe de keuzes in het wetsvoorstel zich verhouden tot de motie Van Rooijen, waarin is verzocht primair te kiezen voor een vermogenswinstbelasting. Dit lid vraagt of het kabinet voornemens is uitvoering te geven aan de motie Van Rooijen. Een vermogenswinstbelasting en een vermogensaanwasbelasting kennen beide voor- en nadelen die het kabinet heeft afgewogen. Een belangrijk voordeel van de vermogensaanwasbelasting is dat een vermogensaanwasbelasting eenvoudiger is en dat banken niet langdurig gegevens hoeven bij te houden over de kostprijs van vermogensbestanddelen. Voor een vermogensaanwasbelasting zijn namelijk alleen gegevens nodig over het jaar waarover belasting wordt betaald. Banken kunnen de gegevensaanlevering die nodig is voor de invoering van een belasting over werkelijk rendement op basis van een vermogensaanwasbelasting sneller realiseren dan de gegevensaanlevering die nodig is voor een vermogenswinstbelasting. Met het wetsvoorstel Wet werkelijk rendement box 3 is het mogelijk om per 2028 over werkelijk rendement te heffen in box 3. Dat is een verbetering ten opzichte van het huidige forfaitaire box 3-stelsel. Het kabinet maakt voor de langere termijn echter een andere weging ten aanzien van de voor- en nadelen van een vermogenswinstbelasting dan het geval was bij indiening van het wetsvoorstel. Het kabinet heeft in het coalitieakkoord afgesproken om het stelsel zo snel mogelijk na 2028 door te ontwikkelen tot een volledige vermogenswinstbelasting, in lijn met de genoemde motie.

Kan de regering uitleggen waarom voor een incidentele belastingtegenvaller een structurele dekking noodzakelijk is? Kan de regering uitleggen welke filosofie hieraan ten grondslag ligt? Kan de regering toelichten in hoeverre het beschikken over overdekking tevens gevolgen heeft voor de omvang van het financieringstekort, en of dit aspect een rol speelt in de gemaakte afwegingen? Voert deze regering nieuw beleid, waarbij overdekking een nieuwe vorm van financiering wordt? In dit verband wijst dit lid op de zogenoemde vrijheidsbijdrage, waarbij via het (nagenoeg)

achterwege laten van de inflatiecorrectie in 2027 en 2028 sprake is van structurele dekking voor extra defensie-uitgaven die pas geleidelijk en op een later moment tot uitgaven leiden.

Het lid van de fractie van 50PLUS vraagt of een structurele dekking nodig is voor de incidentele tegenvaller van € 2,4 miljard bij eventueel uitstel van de Wet werkelijk rendement box 3. Uitstel van één jaar vraagt om een eenmalige dekking van € 2,4 miljard in het betreffende jaar. Voor dekking geldt dat beleidsmatige aanpassingen in hetzelfde jaar gedekt dienen te worden. Om te voorkomen dat rekeningen worden doorgeschoven, worden beleidswijzigingen met structurele budgettaire consequenties na de kabinetsperiode ook structureel gedekt.

Als nieuw onderwerp noemde de staatssecretaris de 'life-events'. Hij riep de vraag op of het huidige voorstel wel rechtvaardig is voor belastingplichtigen die dergelijke life-events meemaken. Hij zegde onderzoek toe, waarbij ook oplossingen mogelijk zijn in het kader van de carry-back. Kan de regering voorbeelden geven van life-events in de privésfeer, zoals scheiding en overlijden van een partner, die in het voorliggende wetsvoorstel naar het oordeel van de regering niet op rechtvaardige wijze zijn behandeld? Kan de regering tevens toelichten op welke wijze een carry-back hiervoor mogelijk een oplossing zou kunnen bieden, zoals door de staatssecretaris is aangegeven? Is de regering het eens met dit lid dat aanpassingen in het kader van life-events in een apart wetsvoorstel moeten worden behandeld?

Het lid van de fractie van 50PLUS vraagt naar voorbeelden van life-events en de effecten daarvan voor box 3. Ook vraagt het lid van deze fractie op welke wijze achterwaartse verliesverrekening hiervoor mogelijk een oplossing zou kunnen bieden en of er een afzonderlijk wetsvoorstel moet komen met aanpassingen in het kader van life-events.

Bij een vermogenswinstbelasting wordt over de waardeontwikkeling geheven op het tijdstip van realisatie. Meestal vindt realisatie plaats bij verkoop, maar er is fiscaal gezien ook sprake van realisatie als een (deel van een) bezitting op een andere manier het vermogen van een belastingplichtige verlaat of bij het eindigen van de (binnenlandse) belastingplicht. Hiervan is bijvoorbeeld sprake in geval van life-events zoals trouwen in gemeenschap van goederen, scheiding, schenking, overlijden of emigratie. Met name bij overlijden of emigratie kan het ontbreken van achterwaartse verliesverrekening nadelige gevolgen hebben voor de belastingplichtige. Vanwege het eindigen van de belastingplicht heeft hij immers geen mogelijkheden heeft om verliezen voorwaarts te verrekenen. Door het invoeren van achterwaartse verliesverrekening kunnen ook verliezen in het laatste jaar van de belastingplicht worden verrekend met het voorgaande belastingjaar. Het kabinet overweegt een separaat wetsvoorstel of een novelle om achterwaartse verliesverrekening te regelen. Deze achterwaartse verliesverrekening verzacht de effecten bij life-events in de vorm van emigratie of overlijden, waarbij vanwege het eindigen van de belastingplicht geen voorwaartse verliesverrekening meer mogelijk is. Bij de life-events trouwen in gemeenschap van goederen, scheiding en schenking, biedt achterwaartse verliesverrekening geen soelaas. Hoewel ook deze belastingplichtigen gebruik kunnen maken van de mogelijkheid een verlies achterwaarts te verrekenen, is het probleem bij deze life-events juist vaak dat er winst gemaakt wordt op het realisatiemoment, terwijl de belastingplichtige het vermogensbestanddeel niet verkoopt. Dit probleem speelt met name bij vermogensbestanddelen die onder de vermogenswinstsystematiek vallen. Bij een vermogensaanwasbelasting wordt al jaarlijks belasting geheven over de waardestijging.

Wat zijn de technische problemen bij de implementatie van de carry-back, ook in IT-opzicht? Welke juridische aspecten spelen een rol? Kan de regering aangeven welke prioriteiten worden bijgesteld indien de carry-back prioriteit krijgt binnen de IT-portefeuille van de Belastingdienst? Kan de regering toelichten welke knelpunten naar verwachting aan de orde zullen komen bij de uitvoeringstoets van de carry-back in de zomer?

Het lid van de fractie van 50PLUS vraagt wat de technische problemen zijn bij de implementatie van achterwaartse verliesverrekening, ook in IT-opzicht, en welke juridische aspecten hierbij een rol spelen. Ook vraagt dit lid welke prioriteiten worden bijgesteld indien de achterwaartse verliesverrekening prioriteit krijgt binnen de IT-portefeuille van de Belastingdienst en welke knelpunten naar verwachting aan de orde zullen komen bij de uitvoering van de achterwaartse verliesverrekening in de zomer.

Als de implementatie van achterwaartse verliesverrekening prioriteit moet krijgen in het ICT-portfolio voor de keten Inkomensheffingen, betekent dat onherroepelijk dat andere zaken een lagere prioriteit krijgen en dat deze herpland moeten worden. Het kan dan bijvoorbeeld gaan om verbeteringen van de dienstverlening voor burgers. Voor de uitgebreidere beantwoording van deze vraag verwijs ik naar de brief die op basis van de door mij gedane toezegging voor de zomer zal worden verzonden en waarin ook wordt ingegaan op de mogelijkheid om achterwaartse verliesverrekening per januari 2029 te introduceren, zoals verzocht in de motie Eerdmans/Bikkers.

Kan de regering daarbij tevens ingaan op het door haar genoemde 'lock-in effect'?

Het lid van de fractie van 50PLUS vraagt of het, indien andere landen geen punt zouden maken van het lock-in effect, nog wel logisch is om het lock-in effect als dragend argument voor een vermogensaanwasbelasting aan te voeren. Het kabinet deelt die redenering niet. Juist in de memorie van toelichting is uiteengezet dat een vermogenswinstbelasting een prikkel geeft om realisatie van winsten uit te stellen, dat dit economisch verstorend werkt en dat de ervaring met de Wet op de inkomstenbelasting 1964, met box 2 en met buitenlandse stelsels leert dat dit risico reëel is. Daarom vermeldt de memorie van toelichting expliciet dat een vermogenswinstbelasting meer versturende gedragseffecten oproept en kwetsbaarheden introduceert in de belastinggrondslag, en dat een vermogensaanwasbelasting als hoofdregel daarom de voorkeur verdient. Het lock-in effect wordt waargenomen in buitenlandse stelsels die inkomen uit vermogen belasten. Voorbeelden zijn te vinden in een recent rapport van de OESO. Diverse OESO-landen worstelen met dit probleem zoals Noorwegen, Zweden, Australië, Duitsland en de Verenigde Staten.

Kan de regering ook ingaan op het dekkingsvraagstuk dat de invoering van de vermogenswinstbelasting met zich brengt?

Kan de regering bevestigen dat de dekking voor de overstap van een vermogensaanwasbelasting naar een vermogenswinstbelasting niet beperkt blijft tot de vermogenssfeer (box 3), maar in bredere zin wordt gezocht?

Hoe hoog is de noodzakelijke budgettaire dekking van deze overstap? Wordt daarnaast overwogen om deze dekking (deels) via het financieringstekort te laten lopen, om de breed gedragen overstap naar een algemene vermogenswinstbelasting te faciliteren, mede in het licht van de motie-Vermeer?

De leden van de fractie van GroenLinks-PvdA vragen wat de belastingderving zal zijn als alle beleggingen onder de vermogenswinstbelasting zouden gaan vallen. Het lid van de fractie van 50PLUS vraagt hoe hoog de noodzakelijke budgettaire dekking is voor een overstap naar een volledige vermogenswinstbelasting. Deze leden vragen te bevestigen dat de dekking niet beperkt blijft tot box 3 maar in bredere zin wordt gezocht en of wordt overwogen om deze dekking deels via het financieringstekort te laten lopen. De budgettaire derving van de doorontwikkeling naar een volledige vermogenswinstbelasting wordt nog onderzocht. De budgettaire derving zal conform de begrotingsregels gedekt moeten worden. Het kabinet overweegt niet het financieringstekort hiervoor op te laten lopen, aangezien dat in strijd is met de begrotingsregel dat een beleidsmatige lastenverlichting moet worden gecompenseerd door een even grote lastenverzwaring. Het kabinet zal daarvoor naar dekkingsopties zoeken en gaat hierover graag het gesprek met uw Kamer aan.

Tot slot verzoekt dit lid om een nadere onderbouwing van de geraamde budgettaire lasten van € 2,4 miljard per jaar.

De leden van de fractie van het CDA en 50PLUS vragen om meer inzicht in de budgettaire derving van circa € 2,4 miljard per jaar bij verder uitstel van het stelsel op basis van werkelijk rendement. De leden van de fractie van het CDA vragen of een deel van deze derving inmiddels niet is verdwenen door de sterke toename van het totale vermogen in box 3. In de raming is rekening gehouden met een vermogenstoename van 2,5% per jaar. De rendementen in de toekomst zijn nog niet bekend. De derving van een jaar uitstel kan lager uitvallen bij een goed beursjaar en stijgende huizenprijzen, maar kan ook veel hoger uitvallen bij een slecht beursjaar en dalende huizenprijzen. Op dit moment is de inschatting van € 2,4 miljard per jaar de beste inschatting die het kabinet kan maken. Deze leden refereren ook aan de procedure massaal bezwaar plus die nog loopt bij de Hoge Raad. De kosten voor een eventuele negatieve uitspraak in deze zaak zijn nog niet geraamd en zijn dus ook geen onderdeel van de circa € 2,4 miljard. Echter heeft een negatieve

uitspraak in deze zaak geen gevolgen voor de derving van een jaar uitstel van het stelsel op basis van werkelijk rendement. Deze zaak gaat over de belastingjaren 2017 tot en met 2020.

Het lid van de fractie van 50PLUS is van mening dat het overslaan van de vermogensaanwasbelasting zo belangrijk is, dat budgettaire argumentatie geen doorslaggevende reden mag zijn de vermogensaanwasbelasting toch tijdelijk in te voeren. Is de regering het eens met deze zienswijze?

Het lid van de fractie van 50PLUS vraagt of het budgettaire aspect leidend was bij het maken van box 3 beleid. Ook vraagt dit lid om een reflectie op de redenering van Tamminga. Het kabinet is het niet eens met het betoog van het lid van de fractie van 50PLUS en de redenering van Tamminga. Bij de vormgeving van box 3 zijn steeds verschillende aspecten gewogen. In de memorie van toelichting staat opgenomen dat naast budgettaire gevolgen ook uitvoerbaarheid, doenvermogen, complexiteit, rechtmatigheid, gedragseffecten en fiscale beginselen een rol spelen bij het maken van beleid. Ook wordt toegelicht dat lange tijd juist de eenvoud en uitvoerbaarheid van een forfaitair stelsel voor belastingplichtigen en Belastingdienst zwaar hebben meegewogen, terwijl later het rechtvaardigheidsprobleem van het forfaitaire stelsel steeds pregnanter is geworden, mede door de lage spaarrente en uiteindelijk de jurisprudentie van de Hoge Raad. Dat neemt niet weg dat het kabinet een budgettair neutrale hervorming van box 3 wel van groot belang acht. In de nota naar aanleiding van het verslag is daarom ook aangegeven dat het doel van het wetsvoorstel is om het werkelijke rendement te belasten, zonder dat daarmee op zichzelf wordt beoogd de totale belastingdruk in box 3 te verhogen of te verlagen. Budgettaire neutraliteit is dus een belangrijk uitgangspunt, maar niet het leidende criterium.

Of is het oordeel van de regering dat het teruggaan naar de tekentafel uitsluitend verband houdt met het ontbreken van de carry-backregeling, mede in het licht van de aangenomen motie-Eerdmans/Bikker, waarin wordt verzocht de mogelijkheid van een carry-back en bijbehorende dekkingsopties in het brede vermogensdomein te verkennen?

Kan de regering bevestigen dat de dekking voor de overstap van een vermogensaanwasbelasting naar een vermogenswinstbelasting niet beperkt blijft tot de vermogenssfeer (box 3), maar in bredere zin wordt gezocht?

Wat zijn de gevolgen van dekking in het vermogensdomein voor de belastingplichtigen? Kan worden bevestigd dat dit gaat gebeuren via een forse verhoging van het tarief voor box 3? Zijn er ook alternatieven? Zo ja, welke?

Dit lid heeft ook een aantal vragen bij de dekkingsopties in de brede vermogenssfeer, zoals verwoord in de motie Eerdmans/Bikker.²⁰ Is de regering bereid deze motie zodanig uit te leggen dat de brede vermogenssfeer zich beperkt tot box 3, waarbij grondslag en tarief in beschouwing worden genomen? Zo nee, waarom niet? Erkent de regering dat deze motie, voor zover zij ziet op de dekking en de wijze van dekking via het Belastingplan, kan leiden tot extra onrust bij belastingplichtigen in box 1 en box 2, die niet betrokken zijn bij de eventuele invoering van de carry-back? Waarom zou worden overwogen eigenwoningbezitters zwaarder te belasten als dekking voor een maatregel als de carry-back, waar zij geen direct belang bij hebben?

Kan de regering aangeven, voor het geval onverhoopt geen dekking binnen box 3 wordt gevonden, aan welke alternatieve dekkingsopties er wordt gedacht binnen box 1 of box 2? Erkent de regering dat dekking binnen box 1 in de praktijk neerkomt op maatregelen die de eigen woning raken? Is de regering het eens met dit lid dat dit tot aanzienlijke onrust kan leiden onder de vele eigenwoningbezitters, die worden geconfronteerd met een zwaardere belastingdruk op hun woning? Is de regering het eens met dit lid, dat een dergelijke lastenverzwaring uitsluitend kan worden gerealiseerd door middel van bijvoorbeeld een beperking van de hypotheekrenteaftrek, een verhoging van het eigen-woningforfait, of een combinatie van beide? Is de regering het met dit lid eens dat de eigen woning geen vermogenstitel is, maar een consumptiegoed om in te wonen? Zo nee, waarom niet?

De leden van de fracties van de VVD, D66, CDA, ChristenUnie, FvD, SGP en 50PLUS hebben gevraagd welke opties het kabinet verkent om het wetsvoorstel Wet werkelijk rendement box 3 aan te passen. De leden van de fractie van D66 vragen welke aanpassingen uitvoerbaar zijn en het lid van de fractie van 50PLUS vraagt welke andere opties worden verkend. In mijn brief van 6 maart jl. heb ik aangekondigd dat aanpassingen vooral gericht zullen zijn op een aanpassing van de effecten van de systematiek van de vermogensaanwasbelasting per 2028. Hierbij is van belang dat

er beperkte mogelijkheden zijn voor het implementeren van wijzigingen met ingang van 2028. Dat betekent dat op dit moment vooral de mogelijkheid van introductie van achterwaartse verliesverrekening van één jaar vanaf het belastingjaar 2029 en de aanpassing van parameters zoals de hoogte van het tarief en het heffingsvrije resultaat worden onderzocht. Ik verwacht dat de mogelijkheid van achterwaartse verliesverrekening in ieder geval een oplossing voor een in het jaar van overlijden of emigratie ontstaan verlies kan bieden.

De leden van de fracties van de VVD, het CDA en 50PLUS vragen naar de dekking van de aanpassingen van het wetsvoorstel Wet werkelijk rendement box 3. De leden van de fractie van de VVD willen graag weten wat moet worden verstaan onder het brede vermogensdomein en vragen hierbij aandacht voor de doelstelling van een investerings- en ondernemersvriendelijk fiscaal klimaat. Het lid van de fractie van 50PLUS vraagt of er alternatieven zijn voor dekking in de vorm van het verhogen van het tarief in box 3.

De eventuele aanpassingen van het wetsvoorstel Wet werkelijk rendement box 3 worden in samenhang met de budgettaire verwerking betrokken in de augustusbesluitvorming. Voorstellen ter verbetering van het stelsel die gepaard gaan met een budgettaire derving zullen conform de begrotingsregels en de motie Eerdmans/Bikker van dekking voorzien dienen te worden in het brede vermogensdomein. Regelingen in het brede vermogensdomein zijn: de eigen woning, box 2, schenk- en erfbelasting, het tarief in de vennootschapsbelasting en box 3. Op dit moment worden de verschillende dekkingsopties in kaart gebracht. Bij de afweging voor de beste opties wordt ook het investerings- en ondernemersklimaat in ogenschouw genomen, net als het betaalbaar houden van het eigen huis en rust op de woningmarkt. De dekkingsopties zullen meer uitgebreid beschreven worden in de brief die is toegezegd en die uw Kamer voor de zomer ontvangt.

Wil de regering het al jarenlang als 'staand' beleid gehanteerde uitgangspunt voortzetten dat wijzigingen in box 3 binnen box 3 worden gedekt? Kan de regering toelichten waarom dekking in de zo geheten brede vermogenssfeer zou moeten plaatsvinden?

De leden van de fractie van GroenLinks-PvdA vragen of bij de dekking van het wetsvoorstel overwogen is enkele specifieke tarieven voor vermogen te verhogen.

De leden van de fractie van de ChristenUnie vragen waarom eventuele budgettaire maatregelen binnen box 3 gedekt moeten worden. Conform de begrotingsregels moet een beleidsmatige lastenverlichting binnen de kabinetsperiode in hetzelfde jaar worden gecompenseerd door een even grote lastenverzwaring. Om te voorkomen dat rekeningen worden doorgeschoven, moeten beleidswijzigingen met structurele budgettaire consequenties na de kabinetsperiode ook structureel worden gedekt. Hiermee draagt het inkomstenkader bij aan zowel budgettaire beheersing als automatische stabilisatie. Het is gebruikelijk dat voor de dekking eerst wordt gekeken binnen het domein waar de derving zich voordoet, voordat andere dekkingsopties worden overwogen. Op deze manier vindt er een zo klein mogelijke verschuiving van lastendruk plaats.

Kan worden toegelicht waarom het huidige stelsel als onhoudbaar wordt aangemerkt, terwijl het naar verwachting slechts om een verlenging van twee jaar gaat? Kan daarnaast nader worden ingegaan op de veronderstelde nadelige effecten van deze verlenging? Kan naar aanleiding van het voorgaande worden toegelicht wat de voor- en nadelen zouden zijn van het tijdelijk voortzetten van het bestaande stelsel?

Kan worden toegelicht waarom het huidige stelsel als onhoudbaar wordt aangemerkt, terwijl het naar verwachting slechts om een verlenging van twee jaar gaat? Kan daarnaast nader worden ingegaan op de veronderstelde nadelige effecten van deze verlenging? Kan naar aanleiding van het voorgaande worden toegelicht wat de voor- en nadelen zouden zijn van het tijdelijk voortzetten van het bestaande stelsel? Tot slot verzoekt dit lid om een nadere onderbouwing van de geraamde budgettaire lasten van € 2,4 miljard per jaar.

De leden van de fractie van de ChristenUnie vragen wat maakt dat de Wet tegenbewijsregeling box 3, aangevuld door een mogelijkheid tot kostenaf trek, niet volstaat om gedurende de hele overgangsperiode naar een vermogenswinstbelasting te gebruiken. De leden van de fractie van het CDA vragen waarom het kabinet er niet voor kiest om het huidige systeem te behouden totdat er een alternatief ligt dat pas belasting heft bij realisatie. Het lid van de fractie van 50PLUS vraagt

waarom het huidige stelsel als onhoudbaar wordt aangemerkt. Dit lid pleit voor het overslaan van de vermogensaanwasbelasting en vraagt of het kabinet het eens is dat budgettaire argumentatie geen reden mag zijn om de vermogensaanwasbelasting toch tijdelijk in te voeren. Het huidige forfaitaire stelsel met tegenbewijsregeling leidt niet tot een rechtvaardige belastingheffing die aansluit bij het draagkrachtbeginsel. De belastingplichtige kan nu jaarlijks de meest gunstige systematiek kiezen: in jaren met een hoog werkelijk rendement wordt namelijk maximaal belasting betaald over het forfaitaire rendement, terwijl in jaren met een laag werkelijk rendement gebruik kan worden gemaakt van de tegenbewijsregeling. Belastingplichtigen met een rendement dat hoger ligt dan het forfait, betalen onder het huidige forfaitaire stelsel met tegenbewijsregeling dus belasting over een lager rendement dan dat zij zouden doen onder een stelsel op basis van werkelijk rendement. Hierdoor zorgt de tegenbewijsregeling voor een budgettaire derving van jaarlijks € 2,4 miljard. Bovendien werkt de tegenbewijsregeling niet neutraal uit voor de lastendruk van belastingplichtigen met verschillende vormen van vermogen. De mate waarin gebruik gemaakt kan worden van de tegenbewijsregeling is afhankelijk van de mate waarin het rendement jaarlijks fluctueert rond het langjarige gemiddelde. Dit zal meer het geval zijn bij volatielere beleggingen en minder bij spaargeld of beleggingen met stabielere rendementen. Tot slot wordt op basis van de arresten van de Hoge Raad in de tegenbewijsregeling een definitie van werkelijk rendement gehanteerd waar met name beleggers in onroerende zaken onvrede over hebben geuit. Zo is bijvoorbeeld kostenaf trek niet mogelijk. Het toevoegen van kostenaf trek aan het huidige stelsel zou echter zorgen voor een aanvullende budgettaire derving en voor vertraging bij de invoering van het stelsel op basis van werkelijk rendement. Gelet op het bovenstaande vindt het kabinet het wenselijk om met het voorgestelde hybride stelsel per 2028 over het werkelijke rendement te heffen en dit stelsel daarna zo snel mogelijk door te ontwikkelen tot een volledige vermogenswinstbelasting.

Vermogenswinstbelasting	Vermogensaanwasbelasting
De waardeontwikkeling wordt belast op het tijdstip dat de bezitting het vermogen van een belastingplichtige verlaat (meestal bij verkoop) of bij het eindigen van de belastingplicht.	De jaarlijkse waardeontwikkeling wordt belast.
<u>Voordelen</u> 1. Sluit aan bij realisatiebeginsel. Heffing op het tijdstip van verzilvering van de waardeontwikkeling heeft maatschappelijk meer draagvlak. 2. Liquiditeitsvoordeel voor burgers ten opzichte van huidige box 3-stelsel en een vermogensaanwasbelasting.	<u>Voordelen</u> 1. Niet economisch verstorend. Direct en indirect rendement wordt op dezelfde manier in de heffing betrokken. 2. Er zijn alleen gegevens nodig over het jaar waarover belasting wordt betaald. Banken kunnen de gegevensaanlevering sneller realiseren.
<u>Nadelen</u> 1. Lock-in-effect (fiscale prikkel om bij waardestijging de verkoop uit te stellen). Dit zorgt voor een verstoring van de allocatie van kapitaal en leidt tot minder optimale investeringen.	<u>Nadelen</u> 1. Betalen over niet-gerealiseerd inkomen kan stuiten op onbegrip van de burger. 2. Vanwege (beperkte) liquiditeitsproblemen zijn betalingsregelingen nodig voor

2. Constructiegevoelig, direct rendement kan eenvoudig worden omgezet in waardeontwikkeling om belasting uit te stellen. 3. Belastingplichtigen moeten langdurig gegevens bijhouden. 4. Groot eenmalig nadeel voor de schatkist.	ongeveer 0,4% van de belastingplichtigen in box 3. 3. Er is meer belang bij instrumenten zoals verliesverrekening.
--	---

Met het wetsvoorstel Wet werkelijk rendement box 3 is het mogelijk om per 2028 over werkelijk rendement te heffen in box 3. Dat is een verbetering ten opzichte van het huidige forfaitaire box 3-stelsel. In zoverre onderschrijft het kabinet de wenselijkheid van het hybride stelsel als tussenstap op de korte termijn. Het kabinet maakt voor de langere termijn echter een andere weging ten aanzien van de voor- en nadelen van een vermogenswinstbelasting dan het geval was bij indiening van het wetsvoorstel. Het kabinet heeft in het coalitieakkoord afgesproken om het stelsel zo snel mogelijk na 2028 door te ontwikkelen tot een volledige vermogenswinstbelasting. Overigens ondersteunt ook de NOB in een nadere beschouwing op het wetsvoorstel invoering van de Wet werkelijk rendement box 3 per 2028, ondanks benodigde aanpassingen, omdat het een rechtvaardiger en houdbaarder stelsel biedt dan de huidige regeling met keuzevrijheid tussen forfaitair en rechtsherstel.

De leden van de fractie van de SP vragen in het licht van het voornemen om zo snel mogelijk een volledige vermogenswinstbelasting in te voeren, hoe het kabinet de observatie in de memorie van toelichting weegt dat mogelijkheden tot belastinguitstel constructies kunnen uitlokken. Deze leden vragen of het kabinet het eens is dat deze overweging een rechtvaardiging vormt voor de keuze voor een vermogensaanwasbelasting als hoofdregel. Een voordeel van de vermogensaanwasbelasting is inderdaad dat langdurig belastinguitstel wordt voorkomen doordat de waardeontwikkeling van vermogensbestanddelen jaarlijks in de heffing wordt betrokken en niet pas in het jaar waarin het vermogensbestanddeel wordt verkocht. Daarnaast is het beter uitvoerbaar dan een vermogenswinstbelasting. Vanwege mogelijke liquiditeitsproblemen is gekozen voor een vermogenswinstbelasting alleen voor onroerende zaken en aandelen en winstbewijzen in startende ondernemingen. Dit omdat bleek dat maatschappelijk een zwaar belang aan het punt van liquiditeit wordt gehecht. Het kabinet heeft het voornemen om na 2028 toe te werken naar een volledige vermogenswinstbelasting. Bij de uitwerking van de volledige vermogenswinstbelasting is het uitgangspunt het mitigeren van de kwetsbaarheden van de vermogenswinstsystematiek. Het gaat dan bijvoorbeeld om mogelijkheden om belastingheffing uit te stellen. Te denken valt aan het omzetten van (jaarlijks belaste) reguliere voordelen in waardeinstijgingen waarover in dat jaar nog geen belasting wordt geheven. Het kabinet acht dit soort mogelijkheden om belastingheffing uit te stellen niet wenselijk.

De regering kiest voor een hybride stelsel, waarbij in hoofdlijnen wordt uitgegaan van een vermogensaanwasbelasting, met een uitzondering voor onroerende zaken en aandelen in startende ondernemingen, waarvoor een vermogenswinstbelasting zal gelden. Kan de regering uitgebreider toelichten waarom de keuze voor een hybride stelsel is gemaakt?

Het lid van de fractie van 50PLUS vraagt waarom de keuze voor een hybride stelsel is gemaakt. Dit lid vraagt verder om te reageren op het standpunt van de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs (NOB), dat de NOB niet is overtuigd van de argumenten om te kiezen voor een vermogensaanwasbelasting en dat zwaarder dient te wegen dat een vermogenswinstbelasting beter aansluit bij het draagkrachtbeginsel, het werkelijke rendement en in overeenstemming is met stelsels in andere westerse landen. Ook vraagt het lid van de fractie van 50PLUS waarom de argumenten rechtvaardigheid, inkomensbegrip, neutraliteit, minder verstoring en internationale vergelijking niet zwaarder hebben gewogen en waarom een vermogensaanwasbelasting wordt voorgesteld. De leden van de fractie van de ChristenUnie vragen waarom na het Kerstarrest niet

gelijk is gekozen voor een wetstraject voor een volledige vermogenswinstbelasting, in plaats van twee tijdelijke wetten. Het kabinet vindt het wenselijk om zo snel mogelijk af te stappen van het huidige forfaitaire stelsel en belasting te heffen op basis van werkelijk rendement. De wens om een stelsel op basis van werkelijk rendement in te voeren in box 3 dateert nog van voor het Kerstarrest. In het coalitieakkoord van het kabinet-Rutte IV van 15 december 2021 was opgenomen dat een stelsel op basis van werkelijk rendement zou worden ingevoerd. Na het Kerstarrest van 24 december 2021 is op 15 april 2022 een contourennota met de eerste hoofdlijnen van het nieuwe stelsel verstuurd. Het voorstel was aanvankelijk een volledige vermogensaanwasbelasting. Het voorgaande kabinet heeft uiteindelijk vanwege het maatschappelijke draagvlak gekozen voor een hybride stelsel, waarbij voor onroerende zaken en voor aandelen en winstbewijzen in startende ondernemingen sprake is van een vermogenswinstbelasting.

De staatssecretaris ging ook in op de vermogenswinstbelasting, waarbij hij constateerde dat zowel de Tweede Kamer als de Eerste Kamer wensen dat deze zo spoedig mogelijk wordt ingevoerd. Kan de regering aangeven op welke wijze en op welk moment zij voornemens is aan deze wens van beide Kamers tegemoet te komen? Graag ontvangt dit lid een uitvoerige beschouwing over de daarbij aan de orde zijnde aspecten.

Dit lid heeft tevens een aantal vragen over de vermogenswinstbelasting. Waarom acht de regering het niet mogelijk een vaste datum te benoemen voor de invoering van de vermogenswinstbelasting, zoals gevraagd in de motie-Vermeer?²³ Kan de regering aangeven welke fiscale vraagstukken zij ziet bij de vermogenswinstbelasting? Kan de regering daarbij tevens ingaan op het door haar genoemde 'lock-in effect'? Kan de regering ook ingaan op het dekkingsvraagstuk dat de invoering van de vermogenswinstbelasting met zich brengt?

Het lid van de fractie van 50PLUS vraagt op welke wijze en op welk moment een vermogenswinstbelasting kan worden ingevoerd in box 3. Ook vraagt dit lid naar een uitvoerige beschouwing over de daarbij aan de orde zijnde aspecten, waaronder de fiscale vraagstukken, het 'lock-in effect' en het dekkingsvraagstuk. Het kabinet heeft in het coalitieakkoord afgesproken om het stelsel zo snel mogelijk na 2028 door te ontwikkelen tot een volledige vermogenswinstbelasting. Ook de Tweede Kamer heeft met de moties van de leden Inge van Dijk c.s. en Vermeer erop aangedrongen om in de toekomst toe te werken naar een volledige vermogenswinstbelasting voor box 3. Uiteraard moet hierbij ook de budgettaire impact worden meegewogen, waarbij de dekking plaats moet vinden binnen de bestaande kaders. Over het traject van de doorontwikkeling zal ik uw Kamer voor de zomer een brief sturen.